

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoCsp/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118211488
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Turza
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5118211488.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Turzu a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Ladislava Mejstrika, v spore žalobkyne Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. T. XXX/XX, I. K. B., zastúpenej advokátom JUDr. Stanislavom Stehurom, Advokátska kancelária Stehura & partners, v.o.s., so sídlom Fraňa Kráľa 2080, Čadca, IČO: 47 246 863, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 346,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina, č. k. 4Csp/112/2018-84 zo dňa 08. decembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobkyni priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1) Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 346,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 04.10.2018 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 11 ods. 1 písm. d), § 9 ods. 2 písm. k), § 2 písm. i), § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 23.04.2015, § 52 ods. 1, 3, 4, § 451, § 517 ods. 2 OZ, § 1 ods. 1, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 23.04.2015 mal spotrebiteľský charakter, v dôsledku čoho venoval pozornosť jednotlivým ustanoveniam zmluvy s ohľadom na ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. upravujúcim podmienky bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. Mal za to, že údaj o RPMN bol uvedený nesprávne, pretože nezahrnul všetky náklady, ktoré mali žalobkyňu zaťažiť. Podľa zmluvy mala RPMN dosiahnuť 28 % a ročná úroková sadzba bola vo výške 70,86 %. Ak dosiahla ročná úroková sadzba spomínanú výšku, potom údaj o RPMN musel byť minimálne rovnaký, prípadne vyšší. Pokiaľ sa týka tvrdenia žalovaného, že úrok nie je odplatom pri poskytnutí peňažných prostriedkov, poukázal na ust. § 1 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý jednoznačne odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi definuje ako úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Ako irelevantné vyhodnotil aj tvrdenia žalovaného, že žalobkyňa mohla do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere odstúpiť od zmluvy, ako aj tvrdenie žalovaného, že pri výpočte RPMN vychádzal z toho, že žalobkyňa má povinnosť uhradiť len jednu splátku, keďže žalobkyňa splácala úver v splátkach. Na základe uvedeného dospel k záveru, že z dôvodu absencie náležitosti v spotrebiteľskej zmluve v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, a preto žalovanému nemohol vzniknúť nárok na zaplatenie akýchkoľvek úrokov a poplatkov.

Prijatím takéhoto plnenia bez právneho dôvodu vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie, keďže žalovaný na základe zmluvy vyplatil žalobkyni sumu vo výške 350,- eur a žalobkyňa uhradila žalovanému postupnými platbami sumu v celkovej výške 696,- eur (t. j. preplatila 346,- eur). Žalovaný má pri vyššie uvedenom závere nárok len na zaplatenie čistej istiny úveru vo výške 350,- eur. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP poukazujúc na plný úspech žalobkyne v spore.

2) Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Mal za to, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia. Bolo úlohou žalobkyne preukázať, v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN. RPMN neabsentuje a je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy s uvedenými vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené na zmluve. Priemerná výška RPMN v zmluve o úvere č. 504701092 je vo výške 21,35 %, pričom na základe nariadenia odplata nesmie prevýšiť dvojnásobok hodnoty RPMN, RPMN dohodnutá v zmluve bola vo výške 28 % a teda neprekročila zákonom stanovený limit. V zmluve o úvere žalobkyňa zobrala na vedomie, že výška RPMN je 28 % a výška priemernej hodnoty ročnej RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpísania tejto zmluvy o úvere je vo výške 21,35 %. Ak mala žalobkyňa pocit, že podpísala nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mala právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čo však nevyužila. Nemožno ani hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Na základe uvedeného zmluva nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov vzhľadom k tomu, že spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti. V zmysle zmluvy sa dlžníčka zaviazala k úhrade jednej splátky vo výške 696,- eur s termínom splatnosti dňa 23.04.2016. Žalobkyňa si pri podpise zmluvy bola vedomá svojich záväzkov, pričom k podpisu nebola žiadnym spôsobom donútená. Zo zmluvy nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia.

3) Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu k odvolaniu uviedla, že ho považuje za nedôvodné a žiadala napadnuté rozhodnutie potvrdiť ako vecne správne. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať odplatu podľa osobitných predpisov, ktorými sú § 53 ods. 6 OZ a § 1 a 1a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Z týchto ustanovení vyplýva, že odplata musí byť vyjadrená v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov za rok a vypočítaná ako súčet plnení podľa § 1 ods. 3 nariadenia za rok. Predmetná zmluva neobsahuje údaj o odplate v zmysle vyššie citovaných právnych predpisov. V zmluve bol uvedený chybný údaj o RPMN. V zmluve je uvedená vo výške 28 %, pričom v skutočnosti RPMN predstavuje až 314,02 %. Nesprávne uvedenie podstatných náležitostí zmluvy je potrebné považovať ako keby neboli uvedené vôbec. Uvedením nižšej výšky RPMN v porovnaní so správnou hodnotou sa spotrebiteľ mylne domnieva, že poskytovaný úver je vo vzťahu k iným lacnejší, čo však nemusí zodpovedať skutočnosti. Predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere je preto nutné považovať za bezúročnú a bez poplatkov.

4) Žalovaný sa k vyjadreniu žalobkyne k odvolaniu nevyjadril.

5) Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379 CSP, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6) Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 387 ods. 2 CSP), keď ani zo strany odvolateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

7) V danom prípade súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na závere, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie prijatím plnenia od žalobkyne bez právneho dôvodu. Konštatoval, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 23.04.2015 uzatvorenej medzi sporovými stranami bol nesprávne uvedený údaj o RPMN pretože nezahrnul všetky náklady, ktoré mali žalobkyňa zaťažiť, keďže výška RPMN 28 % bola nižšia ako úrok 70,86 %. Na základe uvedeného konštatoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom

k 23.04.2015, v dôsledku čoho žalobcovi nevznikol nárok na úroky a poplatky, ktoré boli žalobkyňou uhradené. Žalovaný v odvolaní namietal, že nenastala žiadna z foriem bezdôvodného obohatenia. Zmluva obsahuje aj údaj o RPMN, ktorý bol vypočítaný podľa platných právnych predpisov.

8) Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací uvádza, že súd prvej inštancie správne posúdil právny vzťah medzi sporovými stranami, ktorý vznikol na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere a vec správne právne posúdil. Predmetná zmluva musí spĺňať zákonom predpísané náležitosti uvedené v ust. § 9 zákona č. 129/2010 Z. z., ktoré regulujú formálnu aj obsahovú stránku zmluvy a vzhľadom na zvýšený záujem na ochrane spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, je nedodržanie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere sankcionované ust. § 11 zákona č. 129/2010 Z. z. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej strany a nepripustnosti zneužívania postavenia dodávateľov ako tzv. silnejšej zmluvnej strany.

9) Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného je potrebné uviesť, že predmetná zmluva síce obsahovala údaj o RPMN, avšak tento je uvedený nesprávne, v neprospech spotrebiteľa.

10) Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného k 23.04.2015, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

11) Podľa ust. § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného k 23.04.2015, ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19 <.

12) Podľa ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného k 23.04.2015, celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

13) Pokiaľ RPMN bola uvedená vo výške 28 % a úrok vo výške 70,86 % (ktorý údaj v zmysle vyššie uvedených ustanovení má byť zahrnutý do RPMN), je zrejmé, že výška úroku nemôže byť vyššia ako hodnota RPMN, keďže RPMN je spravidla vyššia ako úroková sadzba. Údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, predstavujúci celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru, predstavuje jeden z najdôležitejších údajov, podľa ktorých spotrebiteľ môže posúdiť výhodnosť, resp. nevýhodnosť poskytovaného úveru. Uvedená nižšia hodnota RPMN, ako v skutočnosti mala byť, navodzuje u spotrebiteľa dojem výhodnosti úveru práve z dôvodu jeho nižšej hodnoty. V jednom číselnom vyjadrení má totiž spotrebiteľ vyjadrené celkové náklady spotrebiteľa na úver reflektujúce nielen úroky, ale aj poplatky, a to so zreteľom na dobu splácania a výšku splátok. Neuvedenie tejto náležitosti v zmluve, rovnako ako aj uvedenie nesprávnej hodnoty, je sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru podľa ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. ako správne konštatoval aj súd prvej inštancie.

14) Odvolací súd argument, že žalobkyňa mala možnosť do 14 dní od zmluvy odstúpiť, považoval za irelevantný, pretože uvedená „možnosť“ nemôže zohrať, že zmluva neobsahuje všetky podstatné náležitosti. Rovnako ako irelevantný považoval argument, že žalobkyňa nebola k podpisu zmluvy donútená alebo aj argument žalovaného ohľadom absencie uvedenia výšky, počtu a termínu splátok, nakoľko súd prvej inštancie nezaložil svoje rozhodnutie na tomto závere.

15) Žalovaný v odvolaní taktiež tvrdil, že žalobkyňa sa v zmluve zaviazala k úhrade jednej splátky vo výške 696,- eur s termínom konečnej splatnosti dňa 23.04.2016. Zo žalovaným predloženého výpočtu RPMN v konaní pred súdom prvej inštancie (č.l. 71) je zrejmé, že pri výpočte RPMN skutočne vychádzal z toho, že ide len o jednu splátku. Žalobkyňa k žalobe pripojila dokument, na základe ktorého sa zmluvné strany mali dohodnúť na splácaní dlhu formou splátkového kalendára. Splátkový kalendár podpísali zmluvné strany dňa 23.04.2015, t. j. v rovnaký deň ako bola podpísaná zmluva o

spotrebiteľskom úvere. V tejto súvislosti odvolací súd, na doplnenie, dáva do pozornosti rozhodnutie Bankovej rady Národnej banky Slovenska z 07.06.2016, č.:GUV-709/2016, ktorá potvrdila prvostupňové rozhodnutie Národnej banky Slovenska, útvaru dohľadu nad finančným trhom č. OFS-13342/2015-1 zo dňa 23.11.2015 v znení opravy č. OFS-13342/2015-2 zo dňa 07.01.2016, ktorým bolo žalovanému podľa § 25 ods. 1 v spojení s § 35e ods. 3 zákona o dohľade nad finančným trhom uložené predbežné opatrenie a to (okrem iného) povinnosť zdržať sa používania nekalej obchodnej praktiky spočívajúcej v tom, že so spotrebiteľom je súčasne alebo v bezprostrednej časovej následnosti uzatváraná zmluva o spotrebiteľskom úvere splatnom jednorazovo a dohoda o splátkach toho istého úveru. Uvedeným postupom spoločnosti Pohotovosť sú naplnené znaky nekalej obchodnej praktiky podľa ustanovenia § 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľov. Dohodu o plnení v splátkach považovala za vopred predpripravenú súčasť (nováciu; zmenu) formalisticky primárnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere; pričom takto predpripravené synchronizované uzatváranie dohôd o plnení v splátkach je súčasťou praktík už aj pri uzatváraní formalisticky primárnych zmlúv o spotrebiteľskom úvere. V rámci poskytovania informácií spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere dostane spotrebiteľ od spoločnosti Pohotovosť informáciu o RPMN úveru splatného jednou splátkou. Uvedená RPMN je v prípade splatenia úveru jednou splátkou nižšia ako RPMN úveru splatného vo viacerých splátkach. Bezprostredne po uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je so spotrebiteľom uzavretá dohoda o plnení v splátkach, ktorej dôsledkom je zdraženie úveru (zvýšenie RPMN), pričom táto skutočnosť nie je spotrebiteľovi prostredníctvom RPMN náležite odôvodnená a vysvetlená. K uzavretiu dohody o plnení v splátkach spotrebiteľ pristúpi, keďže sa domnieva, že sa nemení výhodnosť jeho úveru. Konštatovala, že takéto konanie spoločnosti Pohotovosť je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a následnej dohody o plnení v splátkach.

16) Vzhľadom na prijaté závery, odvolanie žalovaného nebolo spôsobilé privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku, a preto odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

17) O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP, nakoľko žalobkyňa mala v odvolacom konaní úspech, a preto má nárok na náhradu trov tohto konania v plnom rozsahu.

18) Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.